

Upravništvo. Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelak: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodil: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Narodna banka Slovenije Ltd. 20.—

Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu

Reforma Društva narodov

V mednarodni politični diskusiji zavzema danes vprašanje tako zvezne reforme Društva narodov prvo mesto. Že izza prijave nemškega izstopa se splošno govori o krizi ženevske organizacije in o potrebi njene preureditve. Aktualna in pereča pa je zadeva reforme postala po sklepu velikega fašističnega sveta, ki zahteva prenovno Društvo narodov v pogledu njegove konstitucije, njegovega udejstvovanja in njegovih ciljev. Ta sklep je zelo podoben ultimatu, ker dela vztrajanje Italije v Ženevi odvisno od izpolnitve stavljenih načelnih zahtev.

Podrobnih predlogov fašistični svet ni formuliral, marveč si je preciziranje svojih zahtev pridržal za poznejši čas. Vendar se da iz fašističnega tiska posneti, v kaki meri se gibljejo nameni italijanske zunanje politike v pogledu na Ženevo.

Pred vsem se protivi Mussolinijevu političnemu konceptu demokratičnega principa ravnopravnosti velikih in malih narodov, na katerem stoji Društvo narodov. Vsa politika fašističnega vodje gre za to, da se prenese težišče evropske politike iz mednarodne ženevske organizacije v ožjo skupino velesil, katerim edinim naj bi pripadala odločitev o politični usodi Evrope in sveta. Druga temeljna osnova, katero želi Rim izpodmakniti Društvu narodov, je njegova povezanost z Versaillesom.

Jasno je, da izvirata obe tozadevni reformni zahtevi iz motiva, spremeni stanje, ustvarjeno po mirovnih pogodbah, tedaj želijo po temeljiti notranji, pa tudi teritorialni reviziji Evrope. Težnja po reviziji je spoznati v fašistični politiki že od njenega nastopa sm. Že vedno se je na italijanski strani poudarjala potreba, da se v mednarodni organizaciji bolj uveljavijo dinamični moment — da tedaj ni glavno ohranitev versailleskega stanja, nego prilagoditev novim zahtevam in potrebam. Da bi vsaka revizija pomenila krivico napram narodu, na katerih stroške bi se izvedla, moti Mussolinija in njegove somišljenike ravno tako malo, kakor jasna posledica enostranskih prememb: odpor do skrajnosti pri vseh prizadevanjih in s tem nevarnost novih oboroženih konflagracij.

Po današnji ustavi Društva narodov je vsaka nesoglasna sprememba teritorialnega stanja nemogoča, ker je treba za tak sklep soglasnosti in ga zabrani lahko še sam glas prizadete članice. Na ta način je varovana pravica samoodločbe narodov, ideje vodnice versailleskih pogodb. Zato Društvo narodov ne ugaja državam z imperialističnimi tendencami.

Pred nekaj dnevi je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš v svojem bratislavskem govoru označil jedro vprašanja, rekoč, da se nahaja Evropa v kruti borbi za to, ali se obdrže demokratični režimi, ali obvelja torej mednarodna politika, temelječa na Društvu narodov, ali pa propade ideja Društva narodov in se nadomesti s politiko velesil, ki bi postopoma izsiljevala spremembe današnjega teritorialnega stanja s silo premoči.

Že prvotni Mussolinijev koncept pakta štirih, ki je našel tudi soglasje Macdonalda, je šel za to, da se potisne Društvo narodov na stranski tir in da vsa odločitev preide v klub štirih močnikov, v katerem bi imela Italija z nemško pomočjo in angleško kontinentalno desinteresanostjo prvo besedo. Odpor Francije in njenih zaveznikov je takrat preprečil prozorni načrt in zagotovil Društvu narodov tudi v pogledu na pakt pripadajočo mu odločilno pozicijo. Kljub temu je pomenil pakt štirih že odtegnitev od versailleske osnove in Francija se danes že zaveda, da je šla morda v svojih koncesijah kljub opreznosti predaleč. Herriotova »Ere Nouvelle« stalno podčrtava potrebo povrnitve k prvotnim osnovam mirovne politike in še nedavno je utemeljevala potrebo odpovedi pakta štirih, ki veže francoski politiki roke in ustanavlja opasnost, da se zrahlja njeni zavezniški odnosi, ki so važna garancija francoske varnosti in ohranitve miru.

Reforma Društva narodov, kakršno intenzivira Italija, pa ni ničesar drugega, kakor druga pot do istega cilja, do diktature velesil, ki naj se tokrat izvede v Društvu samem, ker preko Društva in brez njega ni uspel prvi poskus. Zato je treba z rezervno sprejetostjo »United Press« prihajajočo očitno iz rimskega vira, da ni le Anglija nego tudi Francija v načelu že pristala na reformo. Pri korektnosti Francije, ki je celo o svojih morebitnih direktnih razgovorih z Nemčijo obvestila svoje zaveznike in sedaj povabila reprezentanta Male antante v Pariz, je težko verjeti, da bi se mogla spremenitev Društva narodov v instrument velesil izvršiti s francoskim pristankom.

Manj jasno je stališče Velike Britanije. V tem pogledu je značilno pisanje

Kraljevske besede južnoslovanskih vladariev

Pomembni napitnici pri svečani večerji na čast bolgarski vladarski dvojici — Obe kraljevski rodbini na skupnem lovu — Mušanov med našimi državniki in politiki

Beograd, 11. decembra. AA. Na slavnostni večerji, ki jo je nocoj v starem dvoru priredil Nj. Vel. kralj Aleksander na čast visokim kraljevskim gostom iz Bolgarije, sta izrekla zdravici Nj. Vel. kralj Aleksander in kralj Boris. Prvi je spregovoril

Nj. Vel. kralj Aleksander:

Vaše Veličanstvo!

Zelo sem srečen, ker mi je dana izredna prilika, da v svoji prestolnici in v svojem kraljevskem domu sprejemam in da s priručno dobrodošlico pozdravim Vašini Veličanstvi.

Vaš visoki obisk nas je navdal z iskreno radostjo, kajti jaz in ves jugoslovanski narod smo trajno gojili vero, da so izredne vrline duha in uma Vašega Veličanstva vedno v službi ideji miru, sporazuma in dobrih odnosih med našima državama.

Globoko preinjen s prepričanjem, da more samo politika miru in trajne konsolidacije razmer nujiti našima narodoma popolno jamstvo za dobro bodočnost, sem srečen, da vidim v Vašem Veličanstvu velikega pobornika teh idej in odličnega delavca za njihovo ustvaritev.

V prepričanju, da odgovarja praveč, ki ga je izbralo Vaše Veličanstvo, v resnici pravim željam in življenjskim potrebam naših dveh narodov in miru na Balkanu, in prepričan, da pomeni ta visoki obisk pomemben dan v naših iskrenih prizadevanjih, s katerimi hočemo našima bratškima narodoma omogočiti varno življenje, miren in napreden razvoj, ki sta ga tudi v polni meri zaslužila, dvigam in izpjem to čašo v čast in zdravje Vašega Veličanstva, Njenega Veličanstva kraljice, Vašega vzvišenega kraljevskega doma za najpriskrnejši željami za svetlo bodočnost bolgarskega naroda in za napredek kraljevine Bolgarske.

Na zdravico je odgovoril

Nj. Vel. kralj Boris:

Vaše Veličanstvo!

Zelo sem srečen, da mi je bila zdaj prvič dana prilika, da posetim Vaše Veličanstvo v Vaši prestolnici in v Vašem kraljevskem domu in da sva z Nj. Vel. carico gosta Vašega Veličanstva, svojega vzvišenega sorodnika. Iz vsega srca delim z Vašim Veličanstvom radost našega sestanka.

Jaz in bolgarski narod visoko cenimo blagorodna prizadevanja, ki jih Vaše Veličanstvo posveča idejam miru, sporazuma in dobrih odnosih med našima narodoma.

Globoko sem pri tem prežet prepričanja, da more politika sporazuma, miru in konsolidacije dobrih odnosih med nami omogočiti srečno bodočnost obeh bratških narodov. Kot prepričani poborniki teh idej hočemo skupno z Vašim Veličanstvom storiti vse, da jih ustvarimo. Na ta način bomo ustregli pravim željam in življenjskim potrebam naših dveh narodov in bomo obenem dobro koristili miru na Balkanu.

Moj obisk bo, kakor se je Vaše Veličanstvo srečno izrazilo, važen dan v naših skupnih prizadevanjih, da omogočimo našima bratškima narodoma brezbrizno življenje in miren razvoj, ki ga v resnici zaslužita.

Globoko ganjen zaradi prisrčnega in sijajnega sprejema, ki so ga Vaše Veličanstvo in jugoslovanski narod priredila carici in meni, se Vam najtopleje zanj zahvaljujem in dvigam čašo v čast

vodilnega dnevnika »Times«, ki pravi, da nominalna enakopravnost narodov v ženevskem zboru realnim razmeram ne odgovarja več in da baš zaradi tega štiri velesile stojijo ob strani. Tudi se je pokazalo, da Društvo narodov v sedanjem ustroju ni v stanju zabraniti vojne med dvema velikima državama.

O Macdonaldu je znano, da mu je bolj simpatična odločitev velesil med seboj, kakor pa sodelovanje tako zvanih malih držav kot enakopravnih članic. Splošno pa se v angleškem tisku razpravlja o potrebi takih sprememb v Ženevi, ki bi imele za posledico ne le vrnitev Nemčije in Japonske, marveč tudi vstop Združenih držav in Rusije. Za tako ceno bi bila britska vlada očitno pripravljena k dalekosežnim koncesijam.

Tudi Mussolini operira s tem argumentom in se trudi, da pridobi Washington in Moskvo. Znano je, da so tudi rimske konference Litvinova obravnavale vprašanje Društva narodov kot torišče petih do sedmih velesil. Fašistični tisk že danes lansira vesti, da bi sovjeti, pa tudi Amerika bili skoro gotovo pripravljeni pristopiti k reformiranemu Dru-

štvu narodov, osvobojenemu od versailleske podlage.

Kako si mislijo reformatorji tehnično izvedbo nameravanih reform, ni še prav jasno. Člen 26 pakta določa, da je potrebna za spremembo pakta ratifikacija vseh v svetu zastopanih in večina v zboru včlanjenih držav in da ima vsaka članica pravico odkloniti spremembo in se s tem izločiti iz društva. Treba bo vsaj še mnogo časa, preden se mišljenje vseh članic razčisti, tako da bo mogoča zanesljiva sodba o končnem stališču. Vendar je že danes težko verjeti, da bi reformni predlogi tako globoko segajočega značaja mogli pridobiti pristanek članic, ki niso velesile. Kajti nobenega dvoma ni, da bi Društvo narodov, kakor si ga očitno predstavlja in želi Mussolini in morda Nemčija, bilo samo še po imenu ona organizacija mednarodne pravičnosti, kakor so jo zamislili ustvaritelji mirovnih pogodb. Na mesto ravnopravne samoodločbe narodov bi stopil tudi v mednarodni instituciji protidemokratski princip voditeljstva, kakor sta ga v svojih državah uvedla Mussolini in Hitler.

Kraljevski lov

Beograd, 11. decembra. p. Tudi danes je Beograd še ves svečan in radosten. Povsod govore samo o obisku kraljevske dvojice iz bratske Bolgarije. Iz vseh ust se slišijo želje, da bi ta poset ugledil pot k iskrenemu sporazumu in tesnemu zblizanju z Bolgarijo.

Na čast visokim gostom se je danes dopoldne vršil lov v Dabanovskem gozdu pri Petrovici, vasi v neposredni bližini železniške postaje Jakovo—Pečmen. Petrovič je oddaljen od Beograda 35 km in ima mnogo divjačine, zlasti jerebic, fazanov, zaicev in srn. Na lov so se suvereni in njihovo spremstvo odpeljali s posebnim vlakom s topičerske železniške postaje. Ob 8.45 sta prispela na postajo oba dvorana maršala g. Dimitrijevič in polkovnik g. Panov. Malo pred deveto uro je prišla knežinja Olga, takoj nato pa Nj. Vel. kraljica Marija in kraljica Ivana ter kralj Aleksander in Boris s knezom Cirilom. Bolgarski kraljevski par je bil izredno dobro razpoložen.

Točno ob 9. je vlak odšel proti Petrovici. Na zemunski železniški postaji se je ustavil samo za nekaj minut. Na peronu so bili predsednik zemunske občine z občinskimi svetniki, ravnatelj gimnazije s profesorjskim zborom in vsem dijaštvom, učenci in učenke osnovnih šol, častna četa gasilcev z zastavo in velika množica drugih ljudi. Vlak so sprejeli s prisrčnimi vzkliki, posebno ko sta se pri oknih vagona pokazala oba kralja. Med neprestanimi vzkliki zbrane množice je vlak nato odpeljal in prispel v Jakovo—Pečmen okoli 10. ure. S postaje so se z avtomobili odpeljali na lovišče. Lov je bil nenavadno živ in zanimiv ter je popolnoma uspel. Dopoldne je bilo servirano kosilo v vlakcu, po kosilu pa so se suvereni vkrcali na kraljevsko jahto »Dragor« in se odpeljali po Savi in Dunavu. Ogledali so si zemunski in pančevski most, kmalu do 13. uri pa so se vrnili v Beograd.

Na starem dvoru je nocoj ob 9. svečana večerja, na katero je povabljenih mnogo dostojanstvenikov in zastopnikov političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Poleg članov obeh kraljevskih rodbin in ostalih gostov iz Sofije se bodo udeležili večerje vsi člani kraljevske vlade, vrhovni predstavniki veroizpovedi, generaliteta, predstavniki Narodne skupščine in senata ter beograjske občine. Po večerji bo koncert, na katerem bodo sodelovali glasbeniki, virtuozji in pevci iz vseh kulturnih centrov države, med drugimi tudi g. prof. Noč iz Ljubljane.

Bolgarsko odlikovanje gg. Srškića in Jevtića

Beograd, 11. dec. p. Bolgarski kralj Boris je odlikoval našega ministrskega predsednika dr. Milana Srškića s lentjo sv. Aleksandra, najvišjim bolgarskim odlikovanjem. Zunanji minister g. Boško Jevtić pa je bil odlikovan z redom sv. Aleksandra I. stopnje.

Rumunski odmev

Bukarešta, 11. dec. AA. Rador poroča: Listi z živim zanimanjem spremljajo obisk Nj. Vel. kralja Borisa v Beogradu ter pričakujejo dolge članke in pa vse vesti agencije Avale. Poluradni »Vitorul« pravi med drugim, da je obisk kralja Borisa pri Nj. Vel. kralju Aleksandru napravil odlično vtis v vseh rumunskih političnih krogih. Po sestankih med rumunskim, jugoslovanskim in bolgarskim vladarjem se je pot k balkanski solidarnosti znatno skrtčila. List s zadovoljstvom pozdravlja, da se je vendar že začelo misliti na sporazum in da so delo za dosego sporazuma vzeli v roke vladarji zainteresiranih držav sami.

Lekcija zapadu

Pariz, 11. decembra č. »Journal« podčrtava v svojem članku veliko važnost poseta bolgarskega kralja Borisa v Beogra-

du za zblizanje dveh sosednih narodov. Ako pomislimo na odnose, ki so obstojali dole med Jugoslavijo in Bolgarijo, pravi list, moramo priznati odločnost kralja Borisa, ki se je odločil za to pot. Ta odločitev bolgarskega kralja pa ni bila samo pogumna, temveč tudi pametna, ker njegov bolgarski narod ne more stalno živeti s sosedi v neprijateljskih odnosih. List pravi nadalje: »Na Balkanu se sedaj dogaja prav nasprotno onemu, kar so delali v zapadni Evropi pod imenom lo-

carske politike. Sporazuma na Balkanu niso sklepali pred splošnim pomirjenjem, temveč so počakali, da pride do tega pomirjenja. To je lep uspeh, ki kaže dobre metode za zagotovitev miru. Treba bi bilo samo želiti, da bi tudi v zapadni Evropi postopali na sličan način. Vzhod je dal napadu lekcijo.«

Havasova agencija ugotavlja v svojih poročilih, da je jugoslovanski narod s navdušenjem pozdravil pobudo kralja Aleksandra za zblizanje balkanskih narodov

Poseti g. Mušanova

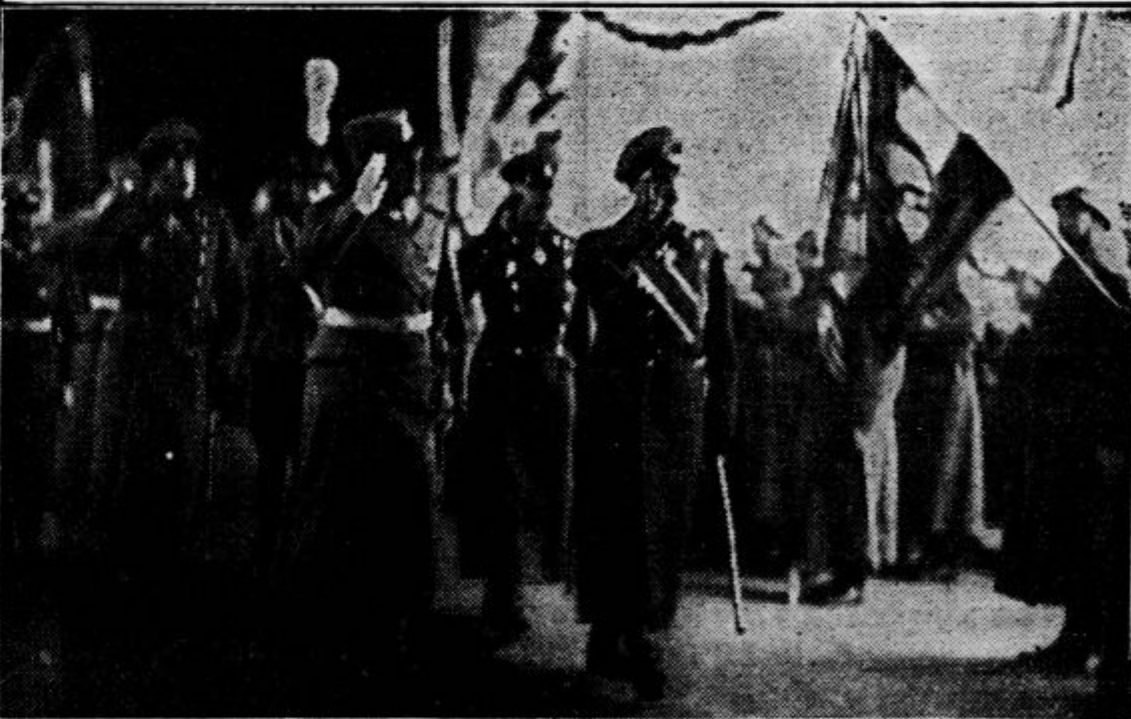
Beograd, 11. dec. p. Bolgarski ministrski predsednik Mušanov se je davi v spremstvu bolgarskega poslanika Kjuseljanova odpeljal iz hotela »Srpski kralj«, kjer je nastanjen, na dvor in se vpisal v dvorako knjigo. Z dvora se je odpeljal v ministrsko predsedništvo, kjer je posetil predsednika vlade dr. Milana Srškića. Ministrski predsednik ga je sprejel v družbi z ministrom dr. Albertom Kramerjem. Razgovor je bil zelo prisrčen in je trajal pol ure. Nanašal se je na bolgarske in naše politične razmere. Ministrski predsednik g. Mušanov je dr. Srškiću izrazil svojo iskreno hvalečnost zaradi izredno prisrčnega sprejema bolgarske kraljevske dvojice. Izjavil je, da je napravil ta sprejem nanj nepričakovano globok vtis. Sprejem je bil tako sijajen in sponzan, da je bilo povsod občutiti iskreno ra-

dot vsega naroda in še posebej njegove prestolnice.

Kmalu po 11. uri se je gosp. Mušanov v spremstvu dr. Srškića, dr. Kramerja in dr. Kojića odpeljal v Narodno skupščino in posetil njeno predsedstvo. Za ta sprejem je bila narodna skupščina okrašana s prepogami in zelenjem. Pri vstopu v skupščino sta sprejela dr. Mušanova dr. Avdo Hasanbegović, podpredsednik narodne skupščine in tajnik g. Dragiša Stanojević. Predsednik narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi z vsem predsedništvom je pričakoval g. Mušanova v skupščinskem kabinetu ministrskega predsednika ter ga je prisrčno pozdravil. Po predstavitvi članov predsedništva skupščine je odšel dr. Kumanudi v sobo za ministrske seje, kjer je bilo zbranih več narodnih poslancev, ki jih je dr. Ku-

Nj. Vel. kralj in kraljica, knez Pavle in knežinja Olga čakajo na peronu beograjskega kolodvora na prihod bolgarske kraljevske dvojice

Nj. Vel. kralja Aleksander in Boris odzdravljata častni četi naše vojske, postavljene na kolodvoru

Nj. Vel. kraljici Mariji in Ivana (s šopkom v naročju) v avtomobilu pred beograjskim kolodvorom

Naši kraji in ljudje

Proračun nove Delavske zbornice

Sprejet proti glasovom Narodnega kluba

Ljubljana, 11. decembra. Poročilo o prvi skupščini novo izvoljene Delavske zbornice, ki ga je objavilo ponedeljsko Jutro, moramo izpopolniti še z nekaterimi podatki o proračunu za leto 1933-34, ki je bil v večernih urah pred zaključkom zborovanja sprejet. Debatu o tem vprašanju je bila silno ostra. Narodni klub se je po svojem načelniku Kosmu izjavil proti temu, da bi konstitucijska skupščina obenem sklepala tudi o tako važni zadevi, kakor je letni proračun. Posamezni delegati obširnega gradiva niso mogli proučiti in na plenumu, katerega glavna naloga je verifikacija mandatov, ne gre že odločiti o najvažnejših zadevah za vso delovno bodnost zbornice. Iz tega razloga je Narodni klub proti sprejetju proračuna. Predsednik NSZ Juvan je v razpravi nato predlagal, naj se sklepanje o proračunu prepusti upravni odboru. Zastopniki marksistov in krščanskih socialcev so ta predlog soglasno odklonili. Ko je po burni debati sledilo glasovanje, je bil proračun sprejet proti glasovom Narodnega kluba, ki se je kompaktno vzdržal glasovanja.

Proračun za prihodnje leto predvideva pri nosilcih zavarovanja 1.935.000 Din dohodkov. Med temi dohodki tvorijo najvišjo postavko dohodek, predpisane pri OUZD (1.500.000 Din), zatem prideta Bratovska skladišnica (315.000 Din) in TBPD (120.000 Din).

Din). Predkazilo doklad od Osrednjega urada znaša 1.625.000 Din, dohodki od realitet in naložb (najemnine za hiše v Ljubljani, Celju, izposojnina knjižnic v Ljubljani, Mariboru in Celju itd.) pa 513.760 Din. — Skupaj je torej predvidenih dohodkov 2.138.760 Din.

Med izdatki, ki so proračunani na leto vsoto, so najvažnejše postavke: osebni izdatki 503.000 Din (za tajništvo v Ljubljani, za ekspozituro v Mariboru, za dopisništvo v Celju in za knjižnico v Ljubljani in Mariboru), materialni izdatki za hiše in urade v Mariboru in Celju 444.691 Din, socialna politika (podpora nezaposlenim, delavski zaupniki, pravna zaščita, posredovanja in uradna potovanja, razne podpore, podpora rudarski zadrugi, delavski azil itd.) 300.000 Din.

Gospodarstvo palače DZ v Ljubljani izkazuje letno bilanco v znesku 555.991 Din s primanjkljajem 56.151 Din. Najemnine v tej palači, v kateri stanuje poleg številnih delavskih strokovnih in prosvetnih organizacij tudi 26 zasebnih strank, se dvigajo v visoki lestvici od 2200 do 14.742 Din na leto. — Proračun hiše v Celju predvideva vsoto 34.150 Din.

Nova uprava DZ, ki je bila izvoljena na večerajšnji skupščini bo izvolila svoje predsedstvo na prvi seji, ki se bo vršila te dni.

so navali na občno s prošnjami za obleko in obutev, odšli samo s tolažbo.

Ta zadnja delitev bo menda vendarle izmodrila vse domače činitele, da brez enotnega foruma nobeno, pa magari še tako požrtvovalno in nepristransko reševanje bude in gladi v revirjih ne more doseči učinka, ki si ga vsi želimo. Posamezna društva, zlasti RK, Sokol i. dr., so na svojih področjih izkazala veliko delavnost v pogledu dobrodelnosti in v precejšnji meri se moramo zahvaliti tudi njim, da obup v Trbovljah še ne prekipava. Skupno delo pa bo lahko rodilo danes še vse lepše uspehe — in zato smemo pač upati, da bomo v doglednem času imeli v Trbovljah, prav tako pa tudi v obeh sosednjih dolinah enotno akcijo, ki bo tekla za enim samim ciljem: pomagati trpečim.

Smrt zaslužnega srbskega pedagoga

Beograd, 11. decembra

Tiho in skromno, kakor je živel, je bil na beograjskem novem pokopališču položen včeraj k večnemu počitku zaslužni vzgojitelj in znanstvenik Sreten M. Adžić, upokojeni ravnatelj učiteljskega. Na zadnji poti so ga spremljali mnogi starejši profesorji in učitelji, zastopana pa je bila tudi mlajša generacija, ki mu je dolžna mnogo hvale.

Sreten M. Adžić se je rodil 15. oktobra 1856 v Mali Stubici. Studiral je v Kragujevcu in Beogradu in je bil kot mlad učitelj v Trsteniku izdal važno pedagoško delo pod imenom »Učiteljeve beležke«. V teh beležkah je razmišljal o učnih metodah z nenavadno dalekovidnostjo. Misli, ki jih je razvijal, so se namreč začele realizirati šele po dolgih letih in se šele sedaj uveljavijo v večji meri v modernem šolstvu. Ko je dobil državno podporo, se je podal na Dunaj ter se tam udeleževal mnogih strokovnih tečajev, med njimi tudi tečaja za poučevanje slepcev. V zvezi z najmodernejšimi strujami v pedagoških krogih zapadnih dežel in po lastni iniciativi je postal ustanovitelj tako zvane delavne šole v Srbiji in raznim šolskim zavodom je sam oskrbel sredstva za nazorni nauk. Pisal je tudi razne šolske knjige ter izdal mnogo poljudnih razprav o splošni

Narodna odbrana pred 25 leti

Beograd, 11. decembra

Centralni odbor Narodne odbrane je kakor že znano, proslavil 25letnico NO z akademijo v Kolarčevi ljudski univerzi, danes pa so obdorniki in delegati NO položili venec na grob blagopokojnega kralja Petra.

Ob 25letnici NO vzbujajo njeni najstarejši člani zanimive spomine. Tako pripoveduje leknar Velimir Karić o velikem protestnem zboru, ki se je vršil v Beogradu, ko je Avstrija proglasila aneksijo Bosne in Hercegovine. Na protestnem shodu so se zbrale velike množice, ki so dajale duška svojemu ogorčenju tudi še drugi in tretji dan po shodu. Karić je tedaj na Terazijah srečal pokojnega Pašića. Pozdravil ga je in ko je hotel naprej, mu je Pašić pomahal z roko ter dejal:

— No, kaj pa gledate! Če se bo to tako nadaljevalo, se bo vse prevrglo v pravi sejem. To morate vzeti v roke in resno voditi vso stvar! — Pašić je tako mislil na organizacijo, ki bi vodila v nacionalnih

ANNY ONDRA

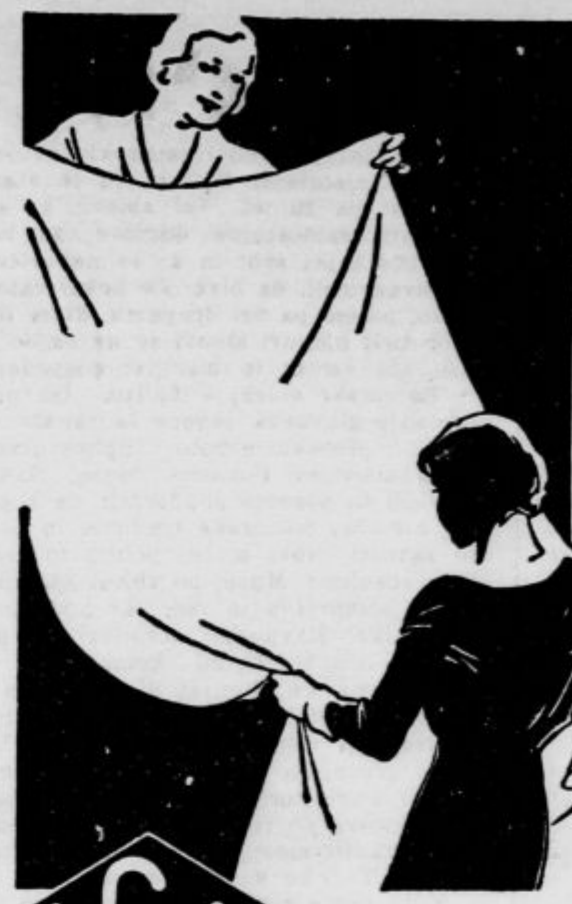
Gdčene.

HOFFMANNOVE PRIPOVEDKE

Predprodaja od 11. do 1/2 13. ure
Predstave danes ob 4., 7 1/2 in 9 1/2 uri zvečer

Elitni kino Matica

Telefon 21-24

Vedno zvest prijatelj!

Tako je bilo že prej in tako je še danes. Schichtovo Terpentino Milo pomaga gospodinji kakor nobeno drugo, da je v hiši vse lepo čisto!

Torej: Pazite prav posebno na izvirni ovoj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

SCHICHTOVO
TERPENTINOVO MILO

..ampak
poprej za
namakanje:
Ženska
hvala!

SD-1-33

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

higieni in prirodnoznanstvu. Bil je tudi vnet esperantist ter je povsod, kjer je služboval, snoval in vodil esperantske krožke. Posebne zasluge si je pridobil pri ustanovitvi, ureditvi in vodstvu učiteljskega v Jagodini.

njen predsednik šolski nadzornik g. Gorup. V imenu pevcev se je zahvalil za gostoljubni sprejem voditelj župnik g. Poljanec. Nato pa so gostje krenili v prostiškost cerkev, kjer je daroval župnik g. Poljanec sv. mašo, pri kateri je pel koroški zbor.

Pevci so potem nastopili pred šolsko mladino, zvečer ob 20. pa je bil pevski koncert v gledališču, ki je bilo nabito polno, tako da jih je mnogo moralo oditi, ker ni bilo več vstopnic. Gostje so bili ob prihodu na lepo okrašen oder navdušeno sprejeti in se ovacije niso polegale, dokler ni izpregovoril zastopnik centralnega odbora Kluba koroških Slovencev g. dr. Fellacher iz Ljubljane, ki se je predvsem zahvalil sreskemu načelniku g. dr. Bratini, mestnemu načelniku g. Jeršetu, komandantu mesta podpolkovniku g. Sarcu in Glasbeni Matici za njih sodelovanje pri tej prireditvi. Nato je imel kratko predavanje o Koroški in koroških narodnih pesmih. V imenu Glasbene Matice je v lepem nagovoru pozdravil goste g. Skaza in izrekel g. župniku in pevčev priručno zahvalo za njihov trud. Župnik g. Poljanec je predstavljal pevce, predvsem agilnega zborovoda g. Kernjaka, ter se nato ginjen zahvalil za bratski sprejem, ki so ga bili deležni koroški pevci, ki so se tako pripricali, da niso pozabljeni od svojih bratov v Jugoslaviji.

Pevci so zatem izvajali svoj pevski program. Zapeli so nam 17 lepih koroških narodnih pesmi tako lepo po domače, kakor jih fantje pojejo doma pod lipo. Za svoja izvajanja so želi navdušeno zahvaliti. Poslušalce je posebno tudi zadrževal pesem »Bom šou v Skofco«, ki jo je skomponiral sam zborovodja g. Pavle Kernjak.

Lep večer se je zaključil s družabnim sestankom v Narodnem domu, kjer je pozdravil goste v imenu ptujskih organizacij g. dr. Salamon in v imenu mladine g. dr. Kovačič. Goste je pogostila mestna občina skupno z Jugoslovansko Matiko. Mestna občina je tudi dala gostom brezplačno prenočišče v internatu »Mladike«. Koroški večer nam bo ostal v lepem spominu z zavestjo, da naša slovenska pesem na Koroškem še živi.

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefov« grenčice izdatno izboljšanje črevesja brez vsakega napora. Mnogostevnilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamenih in sladkorni bolezni zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefov« vode. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Uspeh koroških pevcev v Ptuj

V soboto so nas obiskali bratje. Koroški in nam prirideli lep pevski večer. Pevce, k. so prispeli v soboto zjutraj iz Ljutomerja, je na postaji sprejela velika množica ljudi, med njimi tudi šolska mladina pod vodstvom gimnazijskega ravnatelja dr. Kovačiča. Na postaji so bili zbrani tudi predstavniki vseh tukajšnjih narodnih društev. V imenu mesta je drage goste pozdravil župan g. Jerše, v imenu JCL predsednik g. dr. Visenjak in v imenu Glasbene Matice

Vsakega zamore povsod doleteti nezgoda!

Zato je treba, da imej v delavnici, v šolah, gospodinjstvu, v avtomobilu ter povsod, kjer so možne poškodbe, pripravljen »Fitonin«, preizkušeno zdravilo za rane. Steklenica stane 20.— Din v lekarnah. Po pošt-nem povzetju 2 steklenici 50.— Din. Poštno knjižico št. 14 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z o. j. Zagreb, I-78.

KULTURNI PREGLED

Nagrade češke akademije

Pri podeljevanju letošnjih literarnih nagrad si je Češka akademija zopet dovolila eno izmed tistih mladostnih gest, ki jih pri nji ne srečujemo pre pogosto. Enako kakor pred petimi leti, ko je s prvo nagrado povzdignila roman mladega avtorja, drugo in tretjo pa podelila starejšima pisateljema, se je odločila tudi letos, da odlikuje s prvo nagrado mladega pisatelja, ne pa starejših kandidatov. Po predlogu žirije, v katerem so sedeli Fr. S. Procházka, Karel Sezima in Božena Benešova, je dobil prvo nagrado (5000 Kč) Jan Čep za knjigo povesti »Letnice«, drugo nagrado (3000 Kč) Rudolf Medek za roman »Legenda o Barabášovi«, in tretjo nagrado (2000 Kč) Jan Morávek za roman »Plavci na Sázávě«.

Janu Čepu je 30 let, vendar si baš od njega v zadnjem času mnogo obetajo. V literarni tvorbi mlade generacije zavzema posebno mesto, čeprav obsega vse njegovo dosedanje delo komaj nekoliko zvezkov povesti. Tolikanj omejena produktivnost je sama pričje, da Čep zelo strog meri in odmerja svoje proizvode, in zares je Čep pesnik med češkimi pripovedniki. V kmečki snovi njegove proze se zrcali vaško okolje avtorjevega rojstnega kraja. Vzlic temu se ostro razločuje od realističnih kronistov podeželskega življenja,

ki opisujejo samo površni videz okolja in vnanje dejanje. Pri Čepu je vse osredotočeno na notranjo sceno. Dejanje poteka brez cenzurizacije, Čep je ves usmerjen k notranji esenci človeških usod. Njegov najpristnejši stvarjalni svet leži nekje nad ali pod realnostjo. Za razliko od Vančurjevega baročno slikovitega izražanja je Čepovo izražanje kar najpreprostejše, prozorno in kleno. Jan Čep je kodal zbirko povesti »Dvojci domov« in »Vigilice«, pozneje pa je obe knjižici združil v eno, jo razširil z novimi povestmi in izdal pod imenom »Zemlja«. Lani je izšla zbirka »Letnice« in za njo je torej letos dobil nagrado Akademije.

O Rudolfu Medku, romanopiscu, liriku in dramatik, je bila na tem mestu že ponovno beseda. »Legenda o Barabášovi«, ki o nji pravijo, da je prvi samostojni del velike celote, predstavlja nekaj epilog Medkovi močnini, več zvezkov obsegaajoč epopeji romanov, ki vsi obravnavajo okoli češkoslovaških legionarjev v Rusiji. Ne po epični širini, marveč odločno po pesniškem življenju in dojetju je »Legenda o Barabášovi« dviga nad ostalo Medkovo romanopisno tvorbo. Bila je ustvarjena na motiv: vojak in ljubezen, in prizori iz vojaškega življenja v Rusiji ji dajejo učinkovito scenarijo. Kapitan Barabáš (osebno donquijotskega kova) se sreča s dečlico, čije milo lik ga silno zagrabi. Smelo

gre zaradi nje v mesto, ki so ga zasedli boljševiki, jo ugrabi in krene z njo na dolgo, mučno pot, hoteč dohiteti svojo vojsko. Ko jo vendarle najde, ga spopad s sovražnikom potegne v vojni vrtilinec, med tem pa njegovo dekle izgine brez sledu. Barabáš jo zamaši iskan, nikjer več se z njo ne sreča, nosi jo v sebi samo kot privid. Zlasti ob koncu knjige, ko v samotni na ladji med vožnjo iz Sibirijske po oceanu sanjari o nji, je ta zgodba stopnjevana v silno sugestivno liričen ton.

Pred leti je Jan Morávek, danes že štiri-desetletnik, izdal »Plavce na Sázávě«, ni veljal za posebno literarno veličino. S tem romanom pa je srečno otiral pravo mesto svoje literarne izurjenosti. Snov romana »Plavci na Sázávě« je očito živela v njem že izza otroških let in čakala primernega trenutka. Motiv je v češkem šolstvu ne-naveden: življenje reke, splavarjev, divjih lovcev, prirodnih, sirovih, nagonskih in elementarnih ljudi. Dejanje poteka zelo sveže in dramatično zase, evokacija pride in ljudi ima silno plastičnost. Nedavno je Morávek izdal nov roman »Divočina«, ki se v njem znova vrača v enako okolje.

Dr. Josef Knap (Praga).

Nova razstava v Jakopičevem paviljonu. Kakor je že zabeležilo ponedeljsko Jutro, je bila v ponedeljek brez posebnih govorov in drugih otvoritvenih ceremonij odprta nova umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu. Zagrebška »Grupa Trojice« (Lj. Babić, Vl. Babić, J. Miše), razširjena s Poljakom W. Skoczylasom, Istanom A. Motikom in Slove-

cem Fr. Pavlovcem, nam predstavlja na tej razstavi svojo zrelo umetnost, plod zadnjih treh let. Ob tej priliki so prispele v Ljubljano omenjeni trije zagrebški umetniki in so v razgovoru z našim uradnikom izražali svoje veselje, da jim je Narodna galerija omogočila razstavljanje v slovenskem kulturnem središču. Prof. Ljubo Babić je zlasti poudaril, da ljubljanska razstava nima prodajnega namena in da torej ne apelira predvsem na kupce. Namenjena je ljubiteljem umetnosti in občinstvu sploh: naj spoznajo tudi v Ljubljani umetnostno stremiljenje in bolenje Zagreba. — Ze prvi dan razstave je obiskalo Jakopičev paviljon sorazmerno lepo število ljubiteljev upodablajoče umetnosti. Posebno pozornost in nedeljeno priznanje vzbujajo mojstriki lesorezi Poljaka W. Skoczylasa. — Razstava bo odprta kakih mesec dni. Podrobnejše poročilo o delih posameznih razstavljalcev objavimo prihodnje dni.

K beležki o Wl. Skoczylasu nam je poslal neki slovenski umetnik to-le poljsko. V poročilu o delu Wl. Skoczylasa čitamo, da se je prvotno posvetil skulpturi na drnjski šoli za umetnost in obrt. (Posneli po fran. biografiji. Op. ur.) To pa ni popolnoma točno. Leta 1901, je avstrijsko prosvetno ministrstvo zaradi pomanjkanja dobro izoblikanih srednjehšolskih učiteljev za rešanje razpisalo stipendije za abituriente iz vse monarhije. Za te stipendiste je bil ustanovljen poseben tečaj, ki je bil podrejen ravnateljskemu Umetnostno-obrtno šole avstrijskega muzeja, in na katerem je poučeval risanje, slikanje in grafiko profesor Anton v. Kenner. Šola je trajala štiri leta, a je bila namenjena le tem stro-

kam, da ne omenim običajnih teoretičnih predmetov. Modeliranje se je gojilo le mimogrede v popoldanskih urah, torej se tudi Skoczylas na tem zavodu ni mogel posvetiti skulpturi, čeprav je v zadnjem letu rad delal kakor kako glavo po naravi. — Pač pa se mi zdi omembe vredno, da so se Skoczylas kakor tudi W. Klemm in nekateri drugi baš v tem ateljeju in to zaradi Kennerjevega prizadevanja začeli baviti z lesorezom, ki je odločil njih delovanje v pomembnem življenju. Skoczylas je bil resen in zelo nadarjen mladenci ter se je posvetil z izredno marljivostjo studiranju umetnosti, ki mu je prinesla tudi zaslužene laurike. —

Odmevi Ljubljanskega Zvonca na Portugalskem. V letošnjem letniku »Ljubljanskega Zvonca« je izhajala daljša razprava dr. A. Debeljaka »Iz portugalskega pesništva«. Ta zanimivi pregled pesništva »stvarjanja v elavni, a pri nas malo znani domovini Camoesa, ni ostal neopažen. Prosvetno ministrstvo v Lisbonu, oddelek za narodno vzgojo, je poslalo avtorju čestitko in zahvalo za njegov spis, ki je »nedvomno mnogo prispeval k temu, da se Vaš majhni, a plimniti slovenski narod seznani z nekaterimi najbolj reprezentativnimi osebnostmi naše nacionalne literature.« Ministrstvo posebno hvale pravi za portugalske lirike, ki jih je avtor vpletel v svojo razpravo in ki so »ohranili v Vašem jeziku svežost, ritem in ubranost portugalskega izvirnika, ne da bi količ-kaj kazali priklonjenost. Nasprotno: njih bar je v slovenski tako naraven in spontan, kakor da bi bile to ljubke izvirne stvaritve, nastale v anečnem trenutku pravega pesniškega

Iz življenja in sveta

Najstarejši pračlovek

Oldowayska najdba v Afriki

Znani paleontolog in geolog prof. dr. Hans Reck, ki je v bivši nemški Vzhodni Afriki v Oldowayski soteski pri proučevanju ondolnih ognjeniških vulkanov slučajno odkril okamenela ostanke pradednih živali in tako znanega »oldowayskega človeka«, opisuje v svoji najnovejši knjigi »Domoznanstvo pračloveka« takole svoje odkritje:

»Iz globljih plasti smo dvignili veliko alonovo lopatico... Sedaj je prišel trenutek največje napetosti. V resnici, tu je ležal človek. Nemogoče mi je opisati čustva, ki jih je sprožil ta trenutek. Vse, upanje, skepsa, previdnost, verna — vse to je valovalo v divji zmešnjavi, kajti bilo je takoj jasno: Če je bilo to okostje sodobnik svoje plasti in fosilnega živalstva oldowayskega, tedaj je imela ta najdba ogromen pomen za zgodovino najstarejšega človeštva, potem to ni bila samo najstarejša najdba na afriških tleh, temveč ena najstarejših človeških najdb na svetu sploh. Njena starost je segala brezpogojno v najoddaljenejši diluvij. Megleno so se odpirale neslutene možnosti o izviru človeštva.

Nepojasnjeni in na tem mestu brez literature in vsake priprave na takšno presenečenje tudi nerazpoložljivi izgledi na razvoj človeškega rodu so stali mahoma

pred nami. A ne samo radost nad odkritjem, tudi zavest velikanse odgovornosti pred znanostjo se je rodila pred tem pogledom. Vsaka lahkomišelnost v ravnanju, vsak nedostatek v opazovanju bi lahko povzročil nepregledno škodo in uničil za vselej, kar je dobrotna usoda, srečno naključje razgrnilo tu v jarki luči pred mano...

Ali je okostje res spadalo v to plast? To vprašanje se je naravno kmalu pojavilo. Ali je šlo za mlajši grob? Na zunanji ni bilo o kakšnem grobu nič videti. Tudi o grobnih dodatkih nisem našel nobenega sledu. Položaj okostja ob strmeh, s trnjem poraščenem pobočju globoke soteske, okoli katere se je na milje daleč razprostirala udobno dosegljiva, prosta step, je dokazoval sam po sebi veliko neverjetnost mladega groba na tem mestu. Tudi sivo rjava laporna snov, v kateri je počivalo okostje, se ni v ničemer razlikovala od okolice — prvi sum se je počasi polegla, a na možnost ne misli se je bilo ozirati tudi v nadalje v prvi vrsti.

Za danes mi je bilo dovolj. Dal sem Manjoni, svojemu pomočniku, navodila, kako naj pregledno kopije in očisti površino okostja, nato sem se vrnil v taborišče, da bi presenetljivi posledice te najdbe najprvo v miru premislil...

Drnsanje na Holandskem

Tako se drsajo Holanci v lesenih čevljih po svojih kanalih

Iz „tretjega carstva“

Črnci in Hitler

Iz Monrovijske, prestolnice črnske republike Liberije, poročajo, da je ondodna vlada sklenila izgnati vse Nemce za primer, če bo Hitler vztrajal na stališču, da so črnci manjvredna rasa. Udarce bo učinkovit, ker so vsi v Liberiji živeči Nemci trgovci.

Novinar — politični vojak

»Nemški novinar mora postati vojak, vojak v smislu duhovne smeri, ki zahteva od njega značaj, disciplino in tovarštvo. Postati mora vojak Adolfa Hitlerja. Biti nemški novinar pomeni toliko, kakor biti politični vojak Führerja.« (Iz nagovora voditelja Nemškega tiska Weissa na udeležence tečaja za časnikarstvo v Berlinu.)

Recept za bolno ženo

Neki Nemec je šel na dobrodušni urad in pozdravil »Dobro dan! Uradnik, ki ga je sprejel, mu je energično pojasnil, da se v Nemčiji zdaj tako ne pozdravlja. Prosilec ga je zavrnil, da še ni čital navedbe, ki bi velela drugače. Konflikt se je končal s tem, da je mož, namestu da bi dobil zdravila za bolno ženo, romal za štiri tedne v ječo in ko se je vrnil domov, je našel ženo na mrtvaškem odru.

Plinska zaščita za dojenčke

Francoski inženjer Henry de Vita je izumil praktično pripravo za plinsko zaščito dojenčkov. Pri nevarnosti plinskega napada zapre mati otroka v ročni kovček, kjer mu naprave avtomatično dovajajo kisik.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ...

da se je izjavila tvrdka Bata pripravljeno nastaviti 100 čeških absolviranih filozofov, če hočejo menjati poklic;

da si je dal zgraditi bivši grški ministrijski predsednik Venizelos oklopni avtomobil po vzorcu avtov ameriških gangsterjev;

da nazaduje v ČSR poraba filmov;

da se na Češkoslovaškem loči vsako leto 11.000 zakonskih parov;

da izdelujejo v San Salvadorju alkohol iz kave;

da so dognali na Japonskem 249 rojstev na uro;

da bo začel Georg Bernhard v Parizu izdajati nemško pisano »Pariser Tagblatt«;

da je izpraznil prvo čašo alkohola v Ameriki po uradni ukinitvi prohibicije Benjamin Decasser, ki je sprejel zadevno sporočilo prvi po kablju;

da je odpotoval ameriški raziskovalec Lincoln Ellsworth proti južnemu tečaju;

da je zaradi ledu ustavljen rečni promet na Donavi;

da je pristojno sodišče izreklo ločitev princeze Šarlote Grimaldi, nasledstveno vladarico Monaca, od princa de Polignaca; da predvaja na Anel'skem filmske posnetke Shakespearovih dram;

da je na Japonskem preminul admiral Yamamoto, član japonskega vrhovnega vojnega sveta, ki je bil svoj državi od leta 1913 do 1923 ministrijski predsednik.

Trije neenaki bratje

Sodba uglednega francoskega državnika o sodobnih diktaturah

Bivši — in morda tudi bodoči — francoski ministrijski predsednik André Tardieu je objavil v pariškem listu »Illustration« pomembno vzbujajoč članek o fašizmu in hitlerizmu.

Temelj francoske civilizacije, pravi Tardieu, je svoboda države in osebnosti. Od Rena da Tihega oceana pa so se narodi odvrnili od tega načela. Namestu da bi spoštovali svobodo osebnosti, so ustvarili diktaturo ljudi in sistemov ter smatrajo ljudi za svoje sužnje.

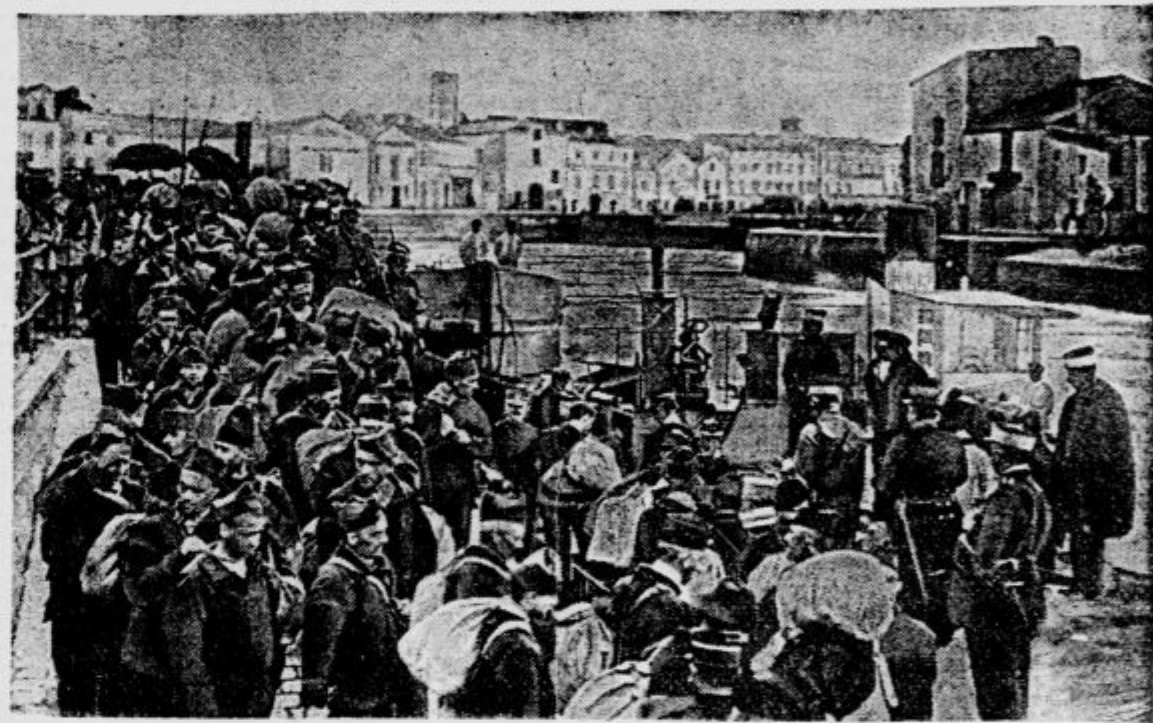
Stalin, Hitler in Mussolini izhajajo kljub nekaterim razlikam vsi iz enega in istega pravira, ki se mu pravi marksizem. Boljševiki v Moskvi trdijo, da so oni edini pravi marksisti. Toda fašizem v Rimu je v bistvu preprosten z istim duhom, čeprav to odločno taji. V Berlinu pa imajo narodni socializem, ki meče socialiste v ječo.

Njegove metode niso nič manj marksistične kakor Mussolinijeve in Stalinove. Z eno besedo, vsi ti trije sistemi so otroci istega očeta, čeprav ne iz istega zakona. Njihovi nasledniki in posnemovalci so

Primo de Rivera, Venizelos, Voldemaras, Kemal paša in v Ameriki Franklin Roosevelt. Karl Marx je bil prvi oče tega nauka, Lenin, Mussolini in Hitler pa ponavljajo njegove besede. Kakor so te dežele različno ustvarjene, tako so si tudi prilagodile svojo strankarsko ali razredno diktaturo.

Za nas, veli Tardieu, ta princip ne velja. Mi smo Evropeci, dočim je marksistično načelo izrazilo azijskega poretka. Prosim Stalina, Mussolinija in Hitlerja, naj mi oprostijo. Toda za organizacijo množice in za oblast nad njimi nam pravi zgodovina, da so bili na svetu že Atila, Mohamed, Džingiskan in Tamerlan. Ti so vsekakor več storili nego sodobni diktatorji. In v času nekdanjih diktatorjev ni bilo nobenih celic, nobenih stanovskih organizacij in korporacij. Tolpa je sama skrbela za vse in storila vse, kar se ji je zdelo primerno. Ljudje tedaj še niso maskirali svojih nasilij s politiko. Bili so sila in so kazali javnosti samo ta obraz, kar jim je bilo popolnoma dovolj.

Kaj je bilo na ladji „Martinière“?

Angleške agencije poročajo, da je prišlo na krovu prevoznike ladje za zločince »La Martinière« do hudega upora zločincev. Baj se je uprl 40 na dosmrtno ječo obsojenih potnikov ko se je ladja bližala alžirskemu pristanišču. Na sliki vidimo kaznjence tik pred vkrcanjem na ladjo v Marsellieu

Dvajset let sta čakala drug na drugega —

da sta se potem po treh mesecih ločila

Dvajset let je tega, kar se je pariški inženjer Ernest Roubour, takrat še mlad mož, seznanil z 19 letno Kamilo Blachomovo. L. 1914. sta se hotela poročiti, toda vojna jima je prekrizala načrte. Roubour je moral na fronto, kjer je preživel štiri leta, med katerimi se je ponovno odlikoval s svojim pogumom. S celo vrsto odlikovanj se je končno vrnil domov, da povede svojo zaročenko pred altar. Toda doma ga je čakalo grenko razočaranje. Kamila ni mogla pričakati konca vojne, njena ljubezen se je v odsotnosti mladega moža počasi ohlajala in nekega dne se je poročila z bogatim bankirjem. Toda vse razkošje, s katero ji je obdal mož, ji zagona ni moglo napraviti srečnega in zato je naravno, da je njena prva ljubezen spet vzplamenela, ko se je Roubour vrnil v Pariz.

Po hudem notranjem boju se je žena odločila, da prizna možu vso resnico in ga pripravi za ločitev, da bi se mogla poročiti z inženjerjem. A preden je prišlo do tega odločilnega razgovora, je bankir težko zbolel. Zdravniki so mu priporočali, naj ostavi vse posle in se odide zdraviti na jug, v Egipt. Kamila sedaj ni hotela ostaviti svojega nesrečnega moža in se je, čeprav s težkim srcem, poslovila od Roubourja, da odide z možem.

Simplonski predor — avtomobilska cesta

V Milanu so sprožili misel, da bi se dal drugi simplonski predor zaradi skrajnega zimskega železniškega prometa preurediti v avtomobilsko cesto. Tako bi se tudi v zimski dobi lahko vzdrževal avtomobilski promet na progi Milan-Pariz.

ANEKDOTA

Ernst von Possart je gostoval pred vojno nekoč z velikanskim uspehom v Petrogradu. Nemški klub, ki ga je predstavljal povabil k sebi, mu je hotel izročiti v spomin na Petrograd umetniško zalivalno addresso, vendar si gospodje niso bili čisto na jasnem glede njegovih faktičnih in častnih naslovov. Zato so stopili k njemu in ga vprašali prijateljsko, da bi jih sam povedal.

»Toda prosim, gospodje,« je vzklíknil Possart s skromnim otrsanim, »pustite za božjo voljo to zadevo s temi bedastimi naslovi! Napišite vendar enostavno: Gospodu generalnemu intendantu tajne mu svetniku profesorju dr. vitezu Ernstu von Possart!«

VSAK DAN ENA

Moderni lovci

Goncourtovo nagrado

se podelili letos na Francoskem pisatelju Andreju Malrauxu za knjigo »La condition humaine«

Plemenita volila

V Budimpešti je pred dnevi umrl lastnik listov koncertna »Az Est« Andor Miklos. Poleg »Az Esta« je bil izdajal znani dnevnik »Pesti Naplo« in »Magyar Orszaga«. Vse tri je zapustil svoji ženi, igralci Fridi Gombaszögyjevi, v oporoki pa se je prav obilno spomnil vseh zvestih sodelavnikov, ki so mu pripomogli do stališča, ki ga je zavzel v javnosti ter so delali z njim do njegove smrti.

Svojemu najožjemu sodelavcu, glavnemu uredniku Emeriku Földu, je zapustil skoro milijon Din, svojemu drugemu najožjemu sodelavcu pa četrt milijona, dočim je podedoval glavni urednik lista »Pesti Naplo« okoli 200.000 Din. Vsak uredniški sodelavec, ki je bil pri podjetju, je prejel okoli 50.000 Din nagrade, dočim so dobili tisti, ki so manj nego deset let uslužbeni pri podjetju, po 30.000 Din.

Vdovi svojega pred dvema letoma umrlega sodelavca Arnolda Schebestyena je zapustil letno rento nad pol milijona Din, za njene otroke pa je določil posebna volila, tako da jim je popolnoma zagotovila bodočnost. Za dobrodelne ustanove članov svojega časopisnega podjetja je volil četrt milijona Din. Na koncu testamenta je postavil besede: »Moji listi in podjetja naj tudi v bodoče ohranijo svojo dosedanja smer.«

Kako odpravimo ozeblino

Edini uspešni lek: izmenične kopeli

So ljudje, ki se vse življenje ne morejo rešiti ozeblin in njihovih posledic, ker ne vedo za pravo metodo. Seveda so nekateri še posebno nagnjeni k njim in ti bi se morali še posebno skrbno zdraviti.

Nastanek ozeblin je prav za prav v nekem procesu vnetja. Postopki proti njim bodo tedaj zalegli le pod pogojem, da spodbudimo krvni obtok in odpravimo eventualno malokrvnost. Ljudska medicina je v teh primerih vedno dajala prednost citronovemu soku, čebuli, zeleni in terpentinovemu olju — povsem upravičeno. Poleg tega so se obnesle tudi izmenične kopeli. Treba pa je pričeti z njimi takoj, čim nas je n. pr. začelo srbeti in peči na nogah.

Pripravimo dve majhni kadi, eno z vročo vodo (kakih 34 stopinj Celz.), drugo z mrzlo (14 stop.). Vroči vodi primešamo kamilic in po možnosti malenkost klorovega apna. Noge držimo potem po kakšni dve minuti izmenoma v obeh kadeh in

ponovimo to kakšnih deset krat. Končno okratčimo nogo z mehko krtačo in mrzlo vodo v smeri proti stegnu, dokler ne začutimo v nji prijetne toplote. Nato noge temeljito osušimo in jih namažemo s mazilom proti ozeblinam, ki naj vsebuje po možnosti jod in ihtiol. Tudi jodov kolodij je priporočljiv. Jodovo mazilo pa pušča barvo, zato moramo noge ponoči posebe oviti. Če so ozebline že počene, potem teh mazil ne uporabljajmo, ker bi nam samo povečale bolečine. Najboljše za takšne ozeblino so tople milne kopeli, a z ne-močinim milom. Sledi drgnjenje in aplikacija obveze, ki smo jo namazali z balzomom proti ozeblinam ali borovim mazilom. Suhih obvez pri odprtih ozeblinah ne smemo uporabljati.

Proti ozeblinam pomagajo tudi hrastovi listi, ki smo jih oparili z vrelo vodo, in prekuhana hrastova skorja. Proti ozeblinam na ušesih in nosu pomaga najbolje kamilični čaj, kafa ali kolodij.

Žrtev „Titanicove“ katastrofe

Angleške sodne oblasti so obsodile bivšega navigacijskega častnika Roberta Hitchensa na pet let ječe, ker je skušal v prepiru ustreliti nekega svojega prijatelja. Njegov zagovornik je navedel, da je bil Hitchens v službi na »Titanicu« v usodni noči, ko je trčil v ledeno goro. Golo življenje je rešil, toda pretres živcev mu je zapustil posledice, ki se jih ne bo mogel iznebiti nikoli. Da bi pomiril svojo dušo, pije in ta navada ga je tudi privedla v pokušni uboj.

Umetno mleko, ki se drži 9 mesecev

Iz Kodanja poročajo: Dosedanji mlečni praški imajo to slabo stran, da so doslej držali v toplem podnebnju najdlje dva meseca. Neka danska mlekarica pa je zdaj izdelala prašek, ki po posebni proceduri traja 9 mesecev. Iz tega praška se lahko v poljubnem času napravi mleko, ki se ne pokvari. S tem smo prišli do »tropskega« mleka, ki so ga že iskali, a se ni še nikomur posrečilo, da bi ga odkril.

Drevesa gredo v mesto

Povsod, kjer pričakujejo božičnih praznikov, sekajo smrečice, s katerimi bodo okrasili meščani svoje domove

